

Частина перша

1.

Пес геть охляв, а весна все не допомагала: ще не висмикнула з нір полівок, не вповільнила реакцій полохливих зайців. Із кущів обабіч перевантаженої траси в семидесяти кілометрах від столиці тоскно спостерігав за автівками, що вони різали шлях у протилежних напрямках. Хоч би яка зупинилася чи легковажна рука просто на ходу викинула з вікна недоїдений кусень. Машини не гальмували.

Пес витягнув шию, побачив стару жінку — дибала собі узбіччям у бік Києва — і якби пес був людиною, тільки б одному здивувався: елегантній, хоч і давній, шкіряній сумочці, яку старенька в акуратній простій одежині міцно стискала в руці. Та пес був псом, зголоднів украй, тому подержав крізь кущі до людини, зашкандибав поряд, дивився їй в очі благально: дай... Стара жінка зупинилася, розкрила елегантну шкіряну сумочку, дістала з неї галетне печиво «Марія», простягнула псові.

— Не забудь почистити зуби та помити руки, — мовила суворо.

Пес заковтнув печиво, подивився старій у спину: сунула собі далі потроху з приреченістю всіх живих — і людей, і тварин — йти і йти, поки є сили. Заскавучав застережливо,

бо бачив: геть обмаль сил у людини. Попередити хотів: зупинися, поки не впала.

Жінка не зрозуміла поради, все віддалялася. Пес уже намірився повернутися в кущі, та раптом побачив, як стара оступилася, на мить втратила рівновагу, ледь не впала, та встояла, продовжила шлях.

Пес насторожився, завмер. Примружив очі від сонця: вже наповнювало теплом холодний весняний ранок. Небесний жовтий диск нагадав псові печиво, яке щойно зігріло його голодний шлунок.

Із жалем глянув на безпечні кущі, побрьохав за людиною вслід.

Попереду маячив довгий виснажливий день...

2.

Сон. Якби не уривок страхітливого сну – чіткою картинкою стояв перед очима, жахав до тваринного відчаю – я б наплювала на намагання наповнити хоч краплею користі залишок цього порожнього весняного дня. Закінчувався. Низьке сонце ще освітлювало місто, та вже попереджало: скоро все навкруги огорнуть сірі сутінки, загустіють до чорного екрана, який фатально виникає завжди після того, як кіно закінчується. Та дивний сон вимагав активної протидії ще сьогодні. І ось я тут, у нотаріальній конторі, за двадцять хвилин до закриття: вмотивована, відважна і занадто знервована для того, щоб відірвати ці двадцять хвилин від себе, подарувати їх будь-кому.

Нотаріуси вже сунуть до виходу, гукають колезі, який не встиг завчасно підхопитися зі стільця:

– До завтра, Германе!

– Так! До завтра, – киває той, не приховуючи роздратування, і все не дивиться на мене, імітує цілковиту зайнятість: перебирає

папери на столі і, певно, подумки останніми словами кляне себе за те, що, коли я увійшла до нотаріальної контори, він був єдиним із трьох нотаріусів, який ще сидів за столом (інші вже попідхоплювалися, шаруділи-складали речі), тому я навіть не спитала, до кого мені звернутися. Просто підійшла і сіла біля столу молодого розгодованого і, певно, успішного чоловіка, раз він у стильному костюмі та з дорогим годинником на лівій руці, хоча зовнішні ознаки успіху ніяк не підтвердження внутрішніх чеснот.

— Приходьте завтра. — Герман врешті піднімає на мене очі. І його чомусь не вражає моя краса чи фантастична неординарність аж настільки, щоби він забув про час, кинувся виконувати будь-які мої забаганки. Дивно, бо я сама хронічно відчуваю свою виключну неординарність просто на фізичному рівні.

— До закінчення робочого дня ще двадцять хвилин! — нагадую Германові.

— У нотаріусів апріорі немає справ, які вирішуються за двадцять хвилин. — Він уже не приховує роздратування. Зиркає на коштовний годинник.

— За двадцять хвилин устигнете проконсультувати мене! — не здаюся.

— З якого питання?

— Хочу скласти заповіт.

Герман не вірить власним вухам. Роздивляється мене здивовано.

— Вам... років тридцять?

— Тридцять один!

— Хворієте?

— Ні. Принаймні якщо і хворію, то не знаю про це. Або — так! Хворію. Ми всі нині дрімучі та хронічно хворі.

— Якщо хронічно, то нащо вам заповіт саме зараз?

— Такі часи. Маю оперативно й адекватно реагувати.

— Не розумію. — Він не розуміє. Забуває про двадцять хвилин: стікають-щезають.

Зітхаю, беруся пояснювати:

— Раптом завтра в під'їзді чи просто на вулиці мене приріже покидьок, яких зараз раніше строку повипускали?

— То запишіться на курси самооборони.

— Не допоможе.

— Чому?

— Бо покидьок із ножем — тільки один із варіантів. А якщо п'яний суддя переїде мене своїм позашляховиком? Чи натовп проплачених мітингувальників затопче на смерть, коли поспішатиму на роботу і спробую легковажно продертися крізь юрбу. Чи сусід надумає погратися з гранатою, яку стириг у АТО, смикне не за те, за що треба смикати, сам виживе, а стіна завалиться і під собою поховає мене. Чи сусідка втомиться від злиднів, відкриє газ, щоби вчадіти, та замість неї вчадію я. Чи провалюся під землю разом із тротуаром, бо каналізація ж стара, весь час прориви. Чи загину під час стрілянини на вулиці, бо випадково потраплю на лінію вогню.

Я могла б до ночі перераховувати нотаріусу ймовірні фатальні пригоди буденного життя, та лише дивлюся на нього з прикрістю:

— Новин не дивитесь?

— А ви, судячи з усього, дивитесь їх забагато!

— Такі часи! — повторюю бовдурові. — Рік дві тисячі сімнадцятий! Війна. Усюди війна. То допоможете?

Герман усміхається нахабно, глузливо.

— Здається, ви більше переймаєтеся не своєю наглою смертю, а тим, що ваші багатства потраплять не в ті руки.

— А знаєте чому?

— Просвітіть!

— Бо — прикиньте! — всі свої матеріальні цінності я чесно заробила! Сама!

Нотаріуса не вражає моє признання, хоча я вважаю це наріжним каменем і головним аргументом для самоповаги.

— І багато встигли за тридцять один рік? — питає демонстративно-байдужо.

— Жартуєте? — дивуюся щиро. — Чи, по-вашому, я від народження мала би вкалувати? Я почала працювати десять років тому. Коли ще навчалася. Перерахувати, що маю?

— Прошу!

— Добре! — пробую зручніше вмотитися на незручному стільці. Мені є чим похвалитися. Професійний «Нікон», комп і майже новий «Макбук», багато класного взуття, бо люблю взуття: нащо йому помирати разом зі мною? Сімсот баксів на рахунку. Мала більше, та віддала на АТО. Ще є шуба з дуже коштовного нетутешнього ягняти, круте крісло-гойдалка якогось шведського дизайнера, дві чайні чашки ручної роботи і три старовинних порцелянових горнятка для кави. За копійки купила біля підземного переходу — в інтелігентної старенької пані в потертих рукавичках. А ще в мене є останній «Айфон», суперова кавомашина, спеціальний ніж для сиру з Голландії, дві шкіряні сумки з Італії та бомбезний гаманець англійської фірми «Вісконті». І книги. Метр і 76 сантиметрів різновеликих текстів на полиці. Готівку до заповіту не включаю, бо маю намір розтринькати її швидко, азартно та безглуздо. Чи з розумом. Ще подумаю. Одяг узагалі заповім спалити на попіл — не хочу, щоб запахи мого тіла змішувалися з будь-чийми чужими.

— А житло? Власне житло у вас є? — уже не приховуючи зацікавленості, питає нотаріус.

— Ні, Германе! — відказую різко.

Насправді теоретично я маю власну територію. Коли батьки приватизували нашу дев'яностометрову квартиру в дореволюційному будинку біля знесеного Євбазу, то на себе оформили лише третину площі. Дві інші демократично та справедливо розділили між дітьми, і нам із братом дісталось по тридцять квадратних метрів. Ми гайнули з них, як тільки підросли. Брат за цей час поміняв із десятком адрес, а мене бажання жити

самостійно і незалежно ще сім років тому загнало в найману однокімнатну квартиру на вулиці Ентузіастів, наче б це додало оптимістичного поштовху і усьому моєму життю.

— Ні, — повторюю вже не так упевнено. Як же я пропустила такий важливий нюанс! Мабуть, у заповіті треба відмовитися від своєї частки родинної оселі на користь батьків, щоб у брата не виникали сумнівні ідеї. І щоб ніяка чужа сволота від мого імені не впала мамі з татом на голову, якщо я...

Думки гальмують, уриваються. Так не хочеться казати «якщо я нагло помру».

Нотаріус теж мовчить. І вже не дивиться на коштовний годинник. Тільки на мене. О так! Я знаю цей погляд! Не знаю тільки, якими словами Герман передасть його красномовність.

— А в мене є житло, — каже Герман, і в його голосі з'являються азартні хижі нотки.

— Класно!

— Можемо там продовжити роботу над вашим заповітом, — додає упевнено. І має аргументи: двадцять хвилин розтанули, нотаріальну контору слід зачиняти, вмикати охоронну сигналізацію, тож попрацювати тут не вийде. — Що скажете?

— Усе в тебе вийде, Германе, — відповідаю нахабно, бо ж знаю, що буде далі: він заманить мене до себе, хвилин десять ми вдаватимемо, що нам дійсно треба працювати над заповітом, потім він запропонує вина-горілки-віскі-коньяку-мартіні (бажане підкреслити), а я спитаю про презерватив. Принаймні так буває в телевізорі.

Дивлюся нотаріусу в очі: я ж усе правильно зрозуміла?

— Повір. Пропоную тільки тому, що ти така... — пояснюють його очі.

— Яка? — питаю без слів.

— Така, ніби тобі нема чого втратити. То чому б не зі мною?

— Усе в тебе вийде, Германе, — повторюю більш милосердно. Нотаріус має рацію. Чому б не з ним?

На вулиці біля нотаріальної контори Германа затягує в орбіту суцільного нарцисизму.

— Щодо заповіту... І твоїх матеріальних цінностей, — питає хвалькувато. — Про житло зрозумів. Житла немає. А транспортні засоби є? Машина?

Не розумію! Нащо він продовжує гратися в роботу і ділові стосунки? Я ж йому натякнула: все в тебе вийде, Германе! Але повторювати втретє: «Усе в тебе вийде, Германе», — геть не хочеться, і я відповідаю по суті.

— Машини не маю.

— А я маю! — на голові Германа з'являється-сяє корона. Клацає пультом сигналізації в відтюнінговану мордюку немолодої, але все ще спортивної «Тойоти». — Швидкості не боїшся?

Швидкості боюся. Та більше — людей. Ти ж не людина, Германе? Сподіваюся, хтось більш милосердний.

Нотаріус не чує моїх думок. Трахає бідну «Тойоту», а тій важко: хрипить, несе.

Печерськ. Хто б сумнівався! Огороджений парканом комплекс із декількох висоток. Шлагбаум — ініціація: зможеш його подолати — і ти в іншому вимірі. У багатій, віддраєній до блиску резервації посеред занедбаного міста: тут квітники-газони, чисті доріжки і охайні дитячі майданчики. І сам ти тут — інший: успішний, статусний. Очі фіксують добробут і спокій. Тут не з'явиться злодій чи випадковий перехожий напідпитку, тут підлітки не насміяються обісцяти під'їзд чи обписати матюками стіни. Тут підбори жіночих черевичків ніколи не застрягнуть у щілині потрісканого асфальту, а пафосні іномарки ніколи не вскочать у ями, бо тут немає ям: асфальт — моноліт. І тільки сморід від сміттєвих баків сусідніх будинків підло розбиває ілюзію щент.

— Живеш тут? — питаю для годиться.

— На двадцять п'ятому. Тобі сподобається! — Герман про інше. Його вже заповонило передчуття близького сексу. Рухи —

легкі, грайливі. Голос трішки похрипує, а очі не приховують жадання.

— Ліфт для інтиму? — пробую іронізувати, коли заходимо до невеликого — на двох! — ліфта.

Герман на мить губиться. І не цілує мене в ліфті, хоча за всіма стереотипами мав би розпочати прелюдію вже зараз. Спираюся на стіну кабінки і, хоч нотаріус надто близько, безсоромно роздивляюся його. Маю ж запам'ятати, з ким нині встановлюю випадковий і алогічний близький фізичний зв'язок, бо раніше нічого подібного зі мною не траплялося, але в телевізорі таке стається систематично. То чому б не приміряти на себе чужу історію?

Нотаріусу не більше сорока. Чи, може, виглядає старшим, а насправді — років тридцять п'ять. На круглому обличчі метушливі негарячі очі-вуглики, ніс картоплиною, вуста надто рухливі — перебір, усе в мінус. Зайвих кілограмів двадцять — грубим екватором навколо талії і вже локально — на пухких щоках, підборідді, шиї і далі вниз окремими материками й острівцями. Величезний, величезний, як материк, мінус. Але є і плюси. Високий, міг би в баскетбол грати, якби не зайві кг. Волосся не втратив — теж плюс.

Голомозі черепушки викликають у мене озноб. Бороди теж немає — ще один плюс, бо бриті наголо бородані всі до одного для мене — новонавернені мусульмани, і це не те, що викликає підозру, але бентежить і насторожує, бо ніколи раніше в західній цивілізації чоловіки не переносили волосся з голови на підборіддя так радикально. А нині якого біса? У чому глибинна суть тренду?

Ліфт зупиняється. Нотаріус по-хазяйському виходить першим, а я їм очима його спину: цікаво, коли Герман запитає, як мене звати, чи наш потенційний фізичний зв'язок не передбачає такого ступеня довірчості?

Герман ніби чує. Обертається.